

RÅDE KOMMUNE
RÅDMANNENS STAB
RÅDMANNSKONTORET

KOMM. OG REG. DEP	
09 FEB 2006	
0513280-274	
Ark	661.0
Avd.	KO / KØ / HER

Det kgl. Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Vår ref.
05/1777-7/231, &13/ANGI

Deres ref.

Dato:
10.02.2006

**SVAR VEDRØRENDE HØRING - NOU 2005:18 FORDELING,
FORENKLING, FORBEDRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR
KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER**

Referer til brev av 28.10.05 vedrørende ovennevnte. Høringen er behandlet av Kommunestyret 09.02.06. Sakspapiret vedlegges.

Med hilsen

Anne Grethe Gillebo
Form.sk.sekr.
anneg.gillebo@rade.kommune.no
69 29 50 05

RÅDE KOMMUNE

Sakspapir

SAKSGANG			
Styre, utvalg, komite m.m.	Møtedato	Saksnr	Saksbeh.
Formannskapet	19.01.2006	007/06	MSVA
Kommunestyret	09.02.2006	007/06	MSVA

Avgjøres av: Saksansv.: Trond Solbakken	Arkiv: FE-231, TI- &13 Objekt:	Arkivsaknr 05/1777
--	--	------------------------------

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2005:18 FORDELING, FORENKLING, FORBEDRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER

Vedlegg til saken:

1. NOU 2005:18: "Fordeling, forenkling, forbedring." Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner. Se www.odin.no
2. KOU 2005:1: Egne inntekter for kommunene. Se www.ks.no
3. Høringsbrev av 16.11.05 fra Kommunenes Sentralforbund.
4. Høringsbrev fra KRD av 28.10.05 NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner.
5. Vedlegg 1 til KS-notat til KOU 2005:18: Beskrivelse av dagens inntektssystem
6. Vedlegg 2 til KS-notat til KOU 2005:18: Kommentarer og analyse av delkostnadsnøklene.

Saksopplysninger:

NOU 2005:18 "Fordeling, forbedring, forenkling – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner" (Borge-utvalget) forelå 10.10. 2005.

KOU 2005:1 "Egne inntekter for kommunene" forelå 17.10.05.

KS sentralt sende den 16.11. ut et høringsbrev, hvor de anbefaler kommunene å se hen til KOU 2005:1 "Egne inntekter for kommunene" ved behandlingen av NOU 2005:18.

KRD sin frist for høringsuttalelse til NOU 2005:18 er 01.02.06.

KS sin frist for høringsuttalelse til KOU 2005:1 er 06.02.06.

Rådmannen vil oversende formannskapetets innstilling fra møtet 19.01.06 til KRD og KS, og ettersende endelig vedtatt høringsuttalelse etter kommunestyrets møte den 09.02.06.

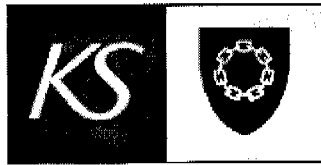
KS-Østfold har på oppdrag fra rådmannsutvalget i Østfold utarbeidet et forslag til høringsuttalelse til NOU 2005:18 fra kommuner i Østfold fylke.

I denne saken anbefaler rådmannen kommunestyret å

- avgjøre høringsuttalelse til NOU 2005:18 på grunnlag av saksutredningen fra KS-Østfold.
- Ta hensyn til de viktigste momentene i KS 2005:1 "Egne inntekter for kommunene" i høringsuttalelsen til NOU 2005:18.

7119 1932
Rådmannen anser at KOU 2005:1 "Egne inntekter for kommunene" tar opp viktige prinsipielle spørsmål. Rådmannen anbefaler derfor at kommunestyret avgir egen høringsuttalelse til denne utredningen spesielt. (Se egen sak).

Nedenfor gjengis KS-Østfold sine vurderinger i forbindelse med NOU 2005:18 (Borge-utvalget).

KS ØSTFOLD

NOTAT: 1. DESEMBER 2005

FORSLAG TIL HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2005:18 "FORDELING, FORENKLING, FORBEDRING – INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER"

Dette notatet er et forslag til høringsuttalelse til NOU 2005:18 "Fordeling, forenkling, forbedring – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner" (Borge-utvalget). Notatet er ment som grunnlag for diskusjon i Fylkesstyret i KS Østfold og som bistand til Østfoldkommunene i sin egen saksbehandling av høringen.

Notatet gir kommentarer til fordelingspolitikken mellom kommunene med hovedfokus på Inntektssystemet. Det blir spesielt fokusert på:

- frie inntekter
- levekårsindeks
- beregnet etterslep i frie inntekter
- KOU 2005:1 "Egne inntekter for kommunene"

Vedlegg 1 gir en beskrivelse av dagens inntektssystem og en beskrivelse av Borge-utvalgets forslag til ny kostnadsnøkkel.

Vedlegg 2 gjennomgår delkostnadsnøkklene til Borge-utvalget i form av kommentarer og analyse.

Notatet er i sin helhet skrevet av:

Espen Rymoen, rådgiver i KS

Pål Strand, spesialkonsulent i Fredrikstad kommune

Einar Evensen, leder av RU styret i KS Østfold, har ledet arbeidet gjennom KS Østfold.

KOMMENTARER TIL FORDELINGSPOLITIKKEN MELLOM KOMMUNENE

1. Innledning

Formålet med inntektssystemet er å sikre utjevning av de økonomiske forutsetningene for å kunne gi et likeverdig kommunalt tjenestetilbud til innbyggere uansett hvor man bor i landet og å ivareta distriktspolitiske hensyn. Riksrevisjonen gjennomgikk inntektssystemet i 2003¹. De bemerket følgende:

"Ved innføringen av det nye inntektssystemet i 1986 understreket Stortingets kommunalkomité at det er et mål å sørge for at alle innbyggere i landet får et tilstrekkelig og mest mulig likeverdig tjenestetilbud, jf. Innst. S. nr. 305 (1983–84). I St.prp. nr. 62 (1999–2000) om kommuneøkonomien 2001 m. v., påpeker Kommunal- og regionaldepartementet at undersøkelser har vist at forskjeller i inntektsnivå best forklarer forskjeller i tjenestetilbudet mellom kommunene. Kommuner med høye frie inntekter per innbygger synes gjennomgående å gi et bedre tjenestetilbud enn andre kommuner."

Ved eventuelle endringer av inntektssystemet, betyr dette at det bør sees på de samlede konsekvenser av nye omfordelinger. Dette bør igjen settes i sammenheng med den fordeling som allerede er mellom kommunene. Et hovedmål bør være å sørge for at utfallet blir gunstigere for kommuner med de laveste frie inntektene. Eventuelle utfall som forringer inntektsnivået til kommuner med lave frie inntekter, vil ikke bare være i strid med den overordnede målsetninger for inntektssystemet om et likeverdig tjenestetilbud på tvers av kommunegrensene, men også i forhold til ønsket om å styrke det kommunale lokaldemokratiet. En styrking av lokaldemokratiet må nødvendigvis medføre at også kommunene med lave frie inntekter har tilstrekkelig med frie disponible inntekter for å ha en reell politisk handlefrihet. Styrking av lokaldemokratiet henger derfor nært sammen med at kommunene med lave frie inntekter får styrker inntektsgrunnet og dermed sitt mangeårige etterslep i sin økonomi.

2. KS Østfolds' tidligere kommentarer til dagens Inntektssystem og Borge-utvalgets mandat

Selv om Borge-utvalget har gjort et særdeles grundig arbeid i sin gjennomgang av kostnadsnøklerne i utgiftsutjevningen, er det nødvendig med en mer helhetlig drøfting av fordelingspolitikken mellom kommunene. Borge-utvalget har ikke drøftet inntektsutjevning, men har fokusert på et nødvendig arbeid ved gjennomgang av kostnadsnøklerne i utgiftsutjevningen.

KS Østfold, har gjennom arbeidet med inntektssystemet dokumentert (Høstkonferansen til KS Østfold 2004):

- at mange Østlandskommuner faller mellom to stoler i fordelingspolitikken (KS Østfold 2004)
- at Østfoldkommunene er de store taperne på tilbakeføring av selskapsskatten
- Inntektsutjevningen må vies stor oppmerksomhet
- at Borge-utvalget vil på nytt vektlegge utgiftsutjevningen
- sammenhengen mellom målsetting om likeverdig tjenestetilbud og frie disponible inntekter

¹ Riksrevisjonen, Dokument nr:3:8 (2002-2003), Riksrevisjonens undersøkelse av inntektssystemet for kommunene (kap 3.2, avsnitt 1).

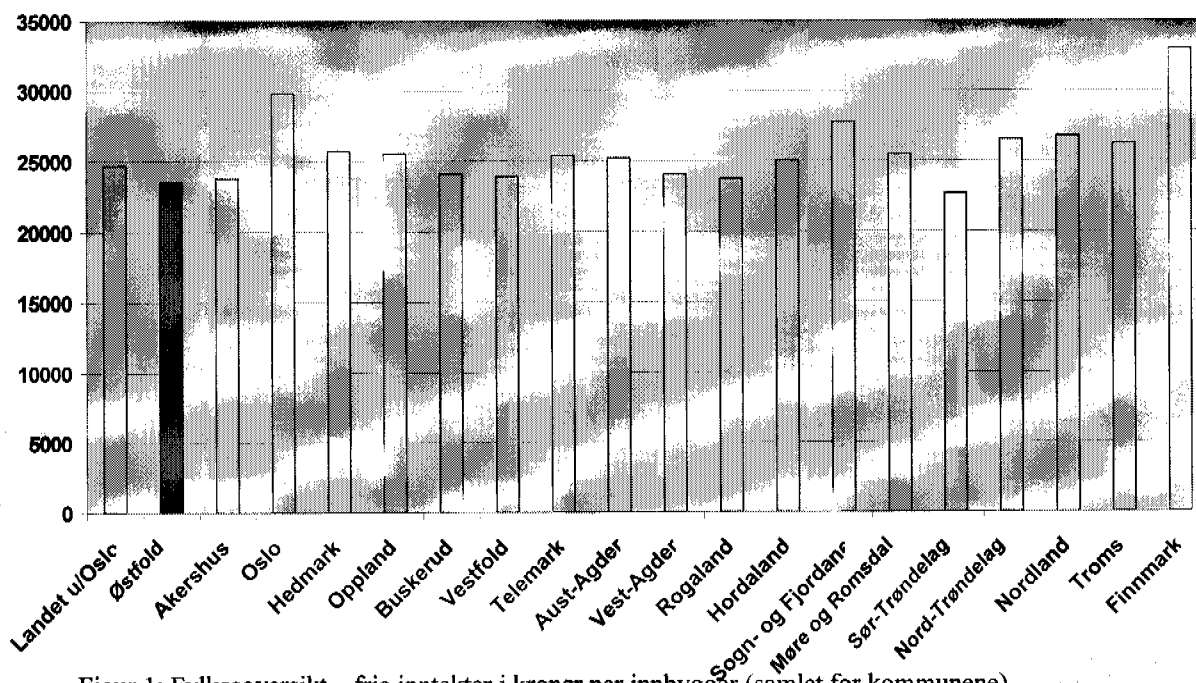
- sammenheng mellom skatteinntektsnivå og levekår (kommuner med mer enn 20 000 innbyggere)
- hva med bruk av levekårsindeksen?

Etter initiativ fra KS Østfold, har Høgskolen i Lillehammer ved professor Tor Selstad dokumentert i notat "Industrikommunene på Østlandet – trenger de en fordelings- eller fornyingspolitikk?" (HIL, arbeidsnotat 166/2005 på oppdrag fra KS FOU):

- Østlandet var den landsdelen som ble tidligst industrialisert, men ble også tidlig offer for avindustrialisering
- Disse kommunene sliter i noen grad med større levekårsproblemer enn andre kommuner, men sammenhengen er ikke sterk
- De urbane industrikommunene har noe sterkere utslag på levekårsindeksen enn de rurale
- Industrikommunene på Østlandet er i liten grad møtt med spesielle innsatser
- For sentrale til å bli omfattet av distriktpolitikk og for lite urbane til å bli omfattet av bypolitikk.

3. Frie inntekter og systemvirkninger

Fylkesoversikt - frie inntekter i kroner per innbygger 2004

Figur 1: Fylkesoversikt – frie inntekter i kroner per innbygger (samlet for kommunene)

Figur 1 viser at Østfold ligger klart lavere enn gjennomsnittet for landet i frie inntekter pr. innbygger i 2004. Vi ser også at Akershus, Buskerud, Vestfold, Vest-Agder, Rogaland og Sør-Trøndelag ligger lavt i frie inntekter.

Tabell 1: Systemvirkningene av siste to endringer i inntektssystemet og forslaget i NOU 2005:18 for kommunene i Østfold sett i forhold til kommunenes verdier på Statistisk Sentralbyrås levekårsindeks og kommunenes frie inntekter.

1	2	3	Frie inntekter 2004 Systemvirkninger (kr pr. innbygger)						
			4	5	7	8	9	10	
	Antall innbyggere 1.1 2005	SSB's Levekårsindeks 2005	Kr pr innbygger	I prosent av landsgjennomsnittet	Rus, psykiatri og landbruk (2004)	Selskapskatten (2005)	NOU 2005:18 (1. års virkning)	NOU 2005:18 (effekt av ikke-oppdaterede befolkningstall)	
0101 Halden	27 582	7,6	24 214	96	-124	-195	72	157	
0104 Moss	28 040	7,0	21 821	86	-318	-185	-97	-169	
0105 Sarpsborg	49 753	7,7	23 385	92	-81	-197	-400	-80	
0106 Fredrikstad	70 418	7,3	23 376	92	-103	-177	-110	-95	
0111 Hvaler	3 773	6,0	25 887	102	-481	-77	-400	6	
0118 Aremark	1 425	4,1	31 335	124	39	103	-400	871	
0119 Marker	3 439	6,0	28 274	112	48	-244	-323	36	
0121 Rømskog	667	2,7	40 842	161	-288	-237	-400	-385	
0122 Trøgstad	4 962	6,4	25 794	102	-8	-244	-400	47	
0123 Spydeberg	4 798	6,1	24 122	95	-78	443	-200	-227	
0124 Askim	14 089	7,9	23 056	91	-341	271	460	46	
0125 Eidsberg	10 203	6,9	24 939	98	-135	-216	-261	-145	
0127 Skiptvet	3 355	4,3	25 424	100	-50	-251	-364	257	
0128 Rakkestad	7 284	6,3	26 847	106	111	-229	-400	-17	
0135 Råde	6 465	3,6	22 902	90	33	-246	63	-405	
0136 Rygge	13 712	4,9	22 829	90	-144	-227	-384	-111	
0137 Våler	4 020	4,4	24 284	96	17	-258	-267	-206	
0138 Hobøl	4 557	5,1	24 276	96	-129	-246	-400	-13	
Østfold	258 542	5,8	23 708	94	-130	-158	-166	-62	
Landet	4 606 363	5,5	25 337	100	0	0	0	0	

Noter: Kolonne 3: Best og dårligst levekår gir henholdsvis verdiene 1 og 10. Kolonne 4 og 6: St.prp. Nr. 60 (2004-05), kommuneproposisjonen for 2006, vedlegg 8. Kolonne 5: Verdier beregnet direkte ut fra kolonne 3 (ikke-korrigerede), Kolonne 7: St.prp. nr. 66 (2002-2003) Kommuneproposisjonen for år 2004, vedlegg 14, Kolonne 8: St.prp. Nr. 64 (2003-04) kommuneproposisjonen for 2005, Vedlegg 11, Kolonne 9: NOU 2005: 18, vedlegg 1. Systemvirkningene av å ikke benytte oppdaterte befolkningstall er ikke tatt med. Kolonne 10: Systemvirkning for året 2005, beregnet ved hjelp av KS prognosemodell for inntektssystemet.

Som vi ser av tabell 1, har de fleste kommunene i Østfold tapt på de siste endringene i inntektssystemet; ved rus, psykiatri og landbruk i 2004, innføring av selskapskatten i 2005 og nå Borge-utvalgets innstilling. Egne beregninger ved ikke oppdaterte befolkningstall for året 2005, ved hjelp av KS' prognosemodell for inntektssystemet, viser at de største taperne er kommunene i Akershus og Østfold med henholdsvis ca. -140 og -60 kroner per innbygger. I tillegg, ser vi av tabellen at byene i Østfold har dårlige levekårsindekser samtidig med at de ligger under landsgjennomsnittet for frie inntekter.

I perioden 2000-2005 vokste innbyggertallet i Østfold med 10 325. Ved en nærmere analyse, viser det seg at 57 prosent av veksten alene er økning i antall fremmedkulturelle. Byene i Nedre-Glommarregionen sto for ca. halvparten av den totale veksten og de fremmedkulturelle utgjorde her i overkant av 70 prosent. Befolkningsgruppen ble fordoblet i perioden. Mye av denne veksten av fremmedkulturelle skyldes såkalte sekundærflyttinger av flyktninger som opprinnelig ble bosatt i Nord-Norge, Trønderlag og andre distriktskommuner i Sør-Norge. Dette er ikke særegent fenomen for byene i Østfold, men er en utvikling de har til felles med andre regionsentrer på Østlandet. Dette er dokumentert av Statistisk Sentralbyrå (SSB notat 2005:13). Det som gjør Østfold mer spesiell er at fylket ligger på landstoppen sammen med Nordland fylke i arbeidsledighet blant fremmedkulturelle innvandrere. Per 1.oktober 2005 var

arbeidsledigheten for denne gruppen i Østfold fylke 9,6, og i Fredrikstad kommune var den på hele 12,8 prosent. Til sammenligning var arbeidsledigheten i typiske innvandrerkommuner som Oslo og Drammen på henholdsvis 7,3 og 7,8 prosent. Dette understreker de problemer som oppstår i forbindelse med "mismatch" i arbeidsmarkedet i Østfold.

Tabell 2: Anslag frie inntekter 2006 (Grønt Hefte 2006, KR D)

Kommune	Sum (1000 kr)	Kr.pr.innb.	Andel av landsgj.sn.
Halden	717 977	26 031	0,95
Moss	690 913	24 640	0,90
Sarpsborg	1 240 794	24 939	0,91
Fredrikstad	1 778 676	25 259	0,92
Hvaler	102 466	27 158	0,99
Aremark	50 706	35 583	1,30
Marker	102 227	29 726	1,08
Rømskog	29 344	43 994	1,60
Trøgstad	138 041	27 820	1,01
Spydeberg	126 071	26 276	0,96
Askim	346 344	24 583	0,89
Eidsberg	271 830	26 642	0,97
Skiptvet	88 710	26 441	0,96
Rakkestad	208 694	28 651	1,04
Råde	161 608	24 997	0,91
Rygge	339 736	24 777	0,90
Våler	104 891	26 092	0,95
Hobøl	116 870	25 646	0,93
Østfold		25 589	0,93
Landet		27 468	1,00

Tabell 2 viser anslag frie inntekter for 2006, hentet fra Grønt Hefte 2006 (Beregningsteknisk dokumentasjon til St.prp.nr.1 2005/2006). Vi ser at Østfold fortsatt ligger under landsgjennomsnittet for frie inntekter per innbygger. 13 av 18 kommuner i Østfold ligger fortsatt under landsgjennomsnittet, ganske betydelig også.

Vi ser altså av tabell 1 og 2 over at det er en trend til at Østfoldkommunene taper på endringer i Inntektssystemet, i tillegg til at de fleste kommunene ligger betydelig under landsgjennomsnittet per innbygger i frie inntekter etter at inntektssystemet har virket. Dette fører til at de fleste Østfoldkommunene får et etterslep i økonomien, som dermed øker fra år til år. Uten å løfte de kommunene som ligger under landsgjennomsnittet i frie inntekter, vil det ikke være mulig å nå nåværende og tidligere regjerings målsetting om et likeverdig tjenestetilbud i alle landets kommuner.

4. Beregnet etterslep i frie inntekter

Siden det er et etterslep fra år til år, som vedvarer ved dagens inntektssystem og ytterligere forsterkes ved Borge-utvalgets innstilling for kommuner med lave frie inntekter etter at inntektssystemet har virket, har vi beregnet etterslep i frie inntekter for disse kommunene.

Tabell 3: Etterslep frie inntekter 2006 til minimum landsgj.snitt = 1, (eksl.distr.pol.), Grønt hefte 2006 (KRD)

1	2	3	4	5	6
Kommune	Sum	Andel landsgj.sn.	Behov kr.pr.innb.	Behov pr.kom. i 1000 kr	Andel minimum=
1					
Halden	25 900	0,97	676	18 658	1,00
Moss	24 498	0,92	2 079	58 295	1,00
Sarpsborg	24 814	0,93	1 762	87 671	1,00
Fredrikstad	25 132	0,95	1 444	101 694	1,00
Hvaler	26 760	1,01	-	-	1,01
Aremark	32 181	1,21	-	-	1,21
Marker	29 290	1,10	-	-	1,10
Rømskog	38 375	1,44	-	-	1,44
Trøgstad	27 517	1,04	-	-	1,04
Spydeberg	26 067	0,98	509	2 443	1,00
Askim	24 419	0,92	2 157	30 394	1,00
Eidsberg	26 505	1,00	72	731	1,00
Skiptvet	26 203	0,99	374	1 254	1,00
Rakkestad	28 390	1,07	-	-	1,07
Råde	24 688	0,93	1 889	12 209	1,00
Rygge	24 689	0,93	1 888	25 882	1,00
Våler	25 794	0,97	783	3 147	1,00
Hobøl	25 163	0,95	1 413	6 440	1,00
Behov Østfold				348 818	
Landet	26 577				1,00

I tabell 3, har vi beregnet etterslepet i frie inntekter for Østfoldkommunene. Kolonne 2 er anslag frie inntekter for 2006 (Grønt Hefte 2006), eksklusiv regionaltilskudd, Nord-Norgetilskudd og ordinært skjønnsstilskudd. Hva er så behovet for i frie inntekter ved å løfte Østfoldkommunene opp på landsgjennomsnittet, gitt at de kommunene som ligger over holdes konstant?

Samlet for Østfold, er beregnet etterslep i frie inntekter 348,818 millioner kroner. I tillegg har Østfold fylkeskommunene et etterslep i behovet for investeringer i skole og veier. Moss og Askim har høyest behov for kompensasjon i etterslepet i frie inntekter pr. innbygger, i tillegg til at de scorer dårlig på levekårsindeksen. I tabell 4 har vi beregnet etterslepet i frie inntekter for 2006, for kommunene per fylke i landet.

Tabell 4: Etterslep i frie inntekter for kommunene til minimum landsgjennomsnittet = 1 (ekskl.distr.pol), Grønt Hefte 2006 (KRD)

	Behov frie inntekter i 1000 kr.
Østfold	348 818
Akershus	763 952
Oslo	-
Hedmark	102 024
Oppland	103 724
Buskerud	239 142
Vestfold	145 243
Telemark	150 517
Aust-Agder	136 888
Vest-Agder	240 774
Rogaland	364 000
Hordaland	321 500
Sogn og Fjordane	52 551
Møre og Romsdal	173 121
Sør-Trøndelag	474 149
Nord-Trøndelag	77 178
Nordland	227 462
Troms	77 178
Finnmark	67 038
Landet	4 322 600

Vi ser av tabell 4 at kommuner i Akershus, Sør-Trøndelag, Rogaland, Østfold, Hordaland har spesielt stort behov for økning i frie inntekter og dermed behov for et løft i etterslepet av lave frie inntekter.

5. KOU 2005:1 "Egne inntekter for kommunene

KOU-utvalget om friere beskatningsrett har lagt frem sin innstilling, KOU 2005:1 "Egne inntekter for kommunene – lokaldemokrati og effektiv bruk av midler forutsetter større kommunalt ansvar for finansiering".

Utredningen ble presentert på Høstkonferansen 2005 til KS Østfold og tanker om en større lokal beskatningsfrihet ble mottatt positivt og må sees i forhold til styrking av lokaldemokratiet.

En større lokal beskatningsfrihet vil påvirke inntektsutjevningene i Inntektssystemet. En konsekvens av en større lokal finansiell frihet, er at det gir ulikheter mellom kommunene som følge av forskjeller i inntektsgrunnlaget. Dagens situasjon med høy skattefinansiering forutsetter et godt system for utjevning av inntektsforskjeller hvor hensynet til lokal forankring veies opp mot hensynet til likhet.

Dersom man ønsker å forsterke utjevningen som følge av effektene av friere beskatning, har man et redskap gjennom system for inntektsutjevning. Erfaringene fra Danmark og Sverige viser at det er mulig å kombinere utjevning med lokal frihet til å bestemme skatteøre for inntektsskatten.

RÅDMANNENS FORSLAG TIL INNSTILLING:

RÅDE KOMMUNESTYRE AVGIR FØLGENDE HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2005:18 "FORDELING, FORENKLING, FORBEDRING – INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER":

"Det er en klar tendens til at omfanget og kvaliteten på den kommunale tjenesteproduksjon øker med økende nivå på kommunenes frie inntekter. Inntektssystemet skal imidlertid utjevne forskjeller i de økonomiske forutsetninger, slik at det legges til rette for likeverdig tjenestetilbud i alle kommuner og fylkeskommuner.

Selv om Borge-utvalget har gjort et solid arbeid i sin gjennomgang av kostnadsnøklene i utgiftsutjevningen, er det viktige fordelingsutfordringer som ikke er drøftet utførlig i NOU 2005: 18:

- likeverdig tjenestetilbud
- bruk av levekårsindeksen
- inntektsutjevningen
- regiontilpasset fordeling

=> En helhetlig gjennomgang av inntektssystemet er derfor avgjørende for å ta stilling til fordelingsutfordringene.

Det er en trend til at Østfoldkommunene/-fylkeskommune taper på endringer i inntektssystemet, i tillegg til at de fleste kommunene ligger betydelig under landsgjennomsnittet per innbygger i frie inntekter etter at inntektssystemet har virket. Dette fører til at de fleste Østfoldkommunene får et etterslep i økonomien, som dermed øker fra år til år. I tillegg, scorer byene i Østfold dårlig på levekårsindekser samtidig med at de ligger under landsgjennomsnittet for frie inntekter.

=> Uten å løfte de kommunene som ligger under landsgjennomsnittet i frie inntekter og dermed har et etterslep i økonomien, vil det ikke være mulig å nå nåværende og tidligere regjeringens målsetting om et likeverdig tjenestetilbud i alle landets kommuner.

=> Eventuelle utfall som forringer inntektsnivået til kommuner med lave frie inntekter vil ikke bare være i strid med den overordnede målsettinger for inntektssystemet om et likeverdig tjenestetilbud, men også i forhold til ønske om å styrke lokaldemokratiet.

=> En mer regiontilpasset fordeling er også oppskriften i fordelingspolitikken. Det er derfor behov for å se på de sterke utslagene for enkeltkommuner og spesielle kommunegrupper med lave frie inntekter.

Kommuner på Østlandet er for sentrale til å bli omfattet av distriktpolitikken, og for lite urbane til å bli omfattet av bypolitikken. Inntektssystemet har pendlet mellom styrking av distriktskommunene og storbyene, og dermed har mange Østlandskommuner falt mellom to stoler i fordelingspolitikken.

=> Tanker om en større lokal beskatningsfrihet er positivt og må sees i forhold til styrking av lokaldemokratiet.

Dagens situasjon med høy skattefinansiering forutsetter et godt system for utjevning av inntektsforskjeller hvor hensynet til lokal forankring veies opp mot hensynet til likhet.”

19.01.2006 FORMANNSKAPET

Representanten Odd Karlsen fremmet følgende endringsforslag til nest siste avsnitt:

Å tro at sentrale kommuner og kommuner i distriktene vil få helt lik inntektsinngang vil være en utopi. Men en måte å nærme seg hverandre på er å tilbakeføre deler av næringskatten til kommunene. Dette vil gi kommunene en mulighet til å stå på egne ben og fremme initiativ.

Ved alternativvotering fikk rådmannens forslag til innstilling 5 stemmer mot 2 stemmer for Karlsens forslag

FS-007/06 INNSTILLING:

Formannskapets flertallsinnstilling: (Løkke, Hartviksen, Molvig, Nygård, Åsskau)

Rådmannens forslag til innstilling

Formannskapets mindretallsinnstilling: (Karlsen, Elton)

Rådmannens forslag til innstilling med endring av nest siste avsnitt:

Å tro at sentrale kommuner og kommuner i distriktene vil få helt lik inntektsinngang vil være en utopi. Men en måte å nærme seg hverandre på er å tilbakeføre deler av næringskatten til kommunene. Dette vil gi kommunene en mulighet til å stå på egne ben og fremme initiativ.

09.02.2006 KOMMUNESTYRET

Ved alternativ votering fikk formannskapets flertallsinnstilling 19 stemmer (AP, SV, SP, Krf, H) og ble vedtatt mot 8 stemmer (Frp) for mindretallinnstillingen

KS-007/06 VEDTAK:

RÅDE KOMMUNESTYRE AVGIR FØLGENDE HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2005:18 "FORDELING, FORENKLING, FORBEDRING – INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER":

”Det er en klar tendens til at omfanget og kvaliteten på den kommunale tjenesteproduksjon øker med økende nivå på kommunenes frie inntekter. Inntektssystemet skal imidlertid utjevne forskjeller i de økonomiske forutsetninger, slik at det legges til rette for likeverdig tjenestetilbud i alle kommuner og fylkeskommuner.

Selv om Borge-utvalget har gjort et solid arbeid i sin gjennomgang av kostnadsnøklerne i utgiftsutjevningen, er det viktige fordelingsutfordringer som ikke er drøftet utførlig i NOU 2005: 18:

- likeverdig tjenestetilbud
- bruk av levekårsindeksen
- inntektsutjevningen
- regiontilpasset fordeling

=> En helhetlig gjennomgang av inntektssystemet er derfor avgjørende for å ta stilling til fordelingsutfordringene.

Det er en trend til at Østfoldkommunene/-fylkeskommune taper på endringer i inntektssystemet, i tillegg til at de fleste kommunene ligger betydelig under landsgjennomsnittet per innbygger i frie inntekter etter at inntektssystemet har virket. Dette fører til at de fleste Østfoldkommunene får et etterslep i økonomien, som dermed øker fra år til år. I tillegg, scorer byene i Østfold dårlig på levekårsindekser samtidig med at de ligger under landsgjennomsnittet for frie inntekter.

=> Uten å løfte de kommunene som ligger under landsgjennomsnittet i frie inntekter og dermed har et etterslep i økonomien, vil det ikke være mulig å nå nåværende og tidligere regjeringens målsetting om et likeverdig tjenestetilbud i alle landets kommuner.

=> Eventuelle utfall som forringer inntektsnivået til kommuner med lave frie inntekter vil ikke bare være i strid med den overordnede målsettinger for inntektssystemet om et likeverdig tjenestetilbud, men også i forhold til ønske om å styrke lokaldemokratiet.

=> En mer regiontilpasset fordeling er også oppskriften i fordelingspolitikken. Det er derfor behov for å se på de sterke utslagene for enkeltkommuner og spesielle kommunegrupper med lave frie inntekter.

Kommuner på Østlandet er for sentrale til å bli omfattet av distriktpolitikken, og for lite urbane til å bli omfattet av bypolitikken. Inntektssystemet har pendlet mellom styrking av distriktskommunene og storbyene, og dermed har mange Østlandskommuner falt mellom to stoler i fordelingspolitikken.

=> Tanker om en større lokal beskatningsfrihet er positivt og må sees i forhold til styrking av lokaldemokratiet.

Dagens situasjon med høy skattefinansiering forutsetter et godt system for utjevning av inntektsforskjeller hvor hensynet til lokal forankring veies opp mot hensynet til likhet.”